

SOPIMUS**ITER-hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta****Sisällys**

Johdanto

1 artikla	Fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustaminen
2 artikla	ITER-organisaation tarkoitus
3 artikla	ITER-organisaation tehtävät
4 artikla	ITER-organisaation jäsenet
5 artikla	Oikeushenkilöllisyys
6 artikla	Neuvosto
7 artikla	Pääjohtaja ja henkilöstö
8 artikla	ITER-organisaation varat
9 artikla	Hankkeen resurssienhallintasäännöt
10 artikla	Tiedonvaihto ja henkinen omaisuus
11 artikla	Sijaintipaikassa tarjottava tuki
12 artikla	Erioikeudet ja vapaudet
13 artikla	Kenttäyksiköt
14 artikla	Kansanterveys, turvallisuus, lupien myöntäminen ja ympäristönsuojelu
15 artikla	Vastuu
16 artikla	Käytöstäpoisto
17 artikla	Tilintarkastus
18 artikla	Hallinnon arviointi
19 artikla	Kansainvälinen yhteistyö
20 artikla	Rauhanomainen käyttö ja leviämisen estäminen
21 artikla	Sopimuksen soveltaminen suhteessa Euratomiin
22 artikla	Voimaantulo
23 artikla	Sopimukseen liittyminen
24 artikla	Voimassaolo ja päättyminen
25 artikla	Riitojen ratkaiseminen
26 artikla	Sopimuksesta irtautuminen
27 artikla	Liitteet
28 artikla	Muutokset
29 artikla	Tallettaja

Johdanto

Euroopan atomienergiayhteisö (jäljempänä 'Euratom'), Kiinan kansantasavallan hallitus, Intian tasavallan hallitus, Japanin hallitus, Korean tasavallan hallitus, Venäjän federaation hallitus ja Amerikan yhdysvaltojen hallitus, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN, että ITERin onnistunut tekninen suunnittelu (EDA) Kansainvälisen atomienergiajärjestön (jäljempänä 'IAEA') alaisuudessa tuotti osapuolten käyttöön yksityiskohtaisen ja täysin kattavan teknisen suunnitelman tutkimuslaitteistosta, jolla on määrä osoittaa fuusion toteutettavuus energianlähteenä;

KOROSTAVAT fuusioenergian pitkän aikavälin mahdollisuuksia käytännössä rajattomana, ympäristön kannalta vastuullisena ja taloudellisesti kilpailukykyisenä energialähteenä;

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että ITER on seuraava tärkeä askel fuusioenergian kehittämisessä ja että ITER-hankkeen toteutus on nyt tarkoituksenmukaista käynnistää fuusioenergia-alan tutkimus- ja kehittämistyön pohjalta;

OTTAVAT HUOMIOON Moskovassa 28 päivänä kesäkuuta 2005 järjestetyn ministeritapaamisen yhteydessä annetun ITER-neuvottelujen osapuolten edustajien yhteisen julistuksen;

TOTEAVAT, että vuonna 2002 järjestetty kestävä kehityksen huippukokous kehotti hallituksia edistämään ja lisäämään tutkimusta ja kehittämistä eri energiateknologioiden aloilla, mukaan lukien uusiutuvat energialähteet, energiatehokkuus ja uudet energiatekniikat;

KOROSTAVAT ITER-hankkeen yhteisen toteutuksen merkitystä, jotta voidaan osoittaa fuusioenergian tieteellinen ja teknologinen toteutettavuus rauhanomaisissa tarkoituksissa ja lisätä nuorten sukupolvien kiinnostusta fuusioenergiaan;

OVAT PÄÄTTÄNEET, että fuusioenergia-alan kansainvälinen ITER-organisaatio pyrkii ITER-hankkeen yleiseen ohjelmavoitteeseen tieteellisten ja teknologisten tavoitteiden ympärille rakentuvalla yhteisellä kansainvälisellä tutkimusohjelmalla, jonka kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistuvat kaikkien osapuolten johtavat tutkijat;

PAINOTTAVAT, että ITER-laitteistojen rakentaminen, käyttö, hyödyntäminen, deaktivointi ja käytöstäpoisto on toteutettava turvallisesti ja luotettavasti, jotta voidaan osoittaa niiden turvallisuus ja edistää fuusioenergian yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä energianlähteenä;

OVAT VAKUUTTUNEITA aidon kumppanuuden merkityksestä, kun toteutetaan tätä pitkän aikavälin laajamittaista hanketta fuusioenergian tutkimuksen ja kehittämisen tarkoituksissa;

TOTEAVAT, että tieteellinen ja teknologinen hyöty jaetaan tasapuolisesti osapuolten kesken fuusiotutkimuksen tarkoituksiin, ja hankkeen toteutuksesta aiheutuva muu hyöty jaetaan oikeudenmukaiselta pohjalta;

HALUAVAT jatkaa hedelmällistä yhteistyötä IAEA:n kanssa näissä pyrkimyksissä,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustaminen

1. Perustetaan fuusioenergia-alan kansainvälinen ITER-organisaatio (jäljempänä 'ITER-organisaatio').
2. ITER-organisaation kotipaikka (jäljempänä 'toimipaikka') on St Paul-lez-Durance, Bouches-du-Rhône, Ranska. Tässä sopimuksessa tarkoitetaan 'isäntäosapuolella' Euratomia ja 'isäntävaltiolla' Ranskaa.

2 artikla

ITER-organisaation tarkoitus

ITER-organisaation tarkoituksena on järjestää ja edistää 4 artiklassa tarkoitettujen jäsenten (jäljempänä 'jäsenet') välistä yhteistyötä ITER-hankkeessa, joka on kansainvälinen hanke, jolla on määrä osoittaa fuusioenergian tieteellinen ja teknologinen toteutettavuus rauhanomaisissa tarkoituksissa, mihin kuuluisi olennaisesti fuusiovoiman jatkuvan tuotannon saavuttaminen.

3 artikla

ITER-organisaation tehtävät

1. ITER-organisaation tehtävänä on:
 - a) ITER-laitteiston rakentaminen, käyttö, hyödyntäminen ja deaktivointi ITERin teknisen suunnittelutoiminnan loppuraportissa (ITER EDA Documentation Series No. 21) ja tämän sopimuksen mukaisesti tarvittaessa vahvistettavissa teknisissä lisäasiakirjoissa esitettyjen teknisten tavoitteiden ja yleisen suunnitelman mukaisesti sekä ITER-laitteiston käytöstäpoisto;
 - b) sen edistäminen, että jäsenten fuusioenergia-alan tutkimus- ja kehittämissuunnitelmiin osallistuvat laboratoriot, muut instituutiot ja henkilöstö hyödyntävät ITER-laitteistoa;
 - c) fuusioenergian yleisen tuntemuksen ja hyväksynnän edistäminen ja
 - d) sellaisten mahdollisten muiden tämän sopimuksen mukaisten toimien toteuttaminen, joita tarvitaan sen tarkoituksen saattamiseksi.
2. Toiminnassaan ITER-organisaation on asianmukaisesti pyrittävä hyviin suhteisiin paikallisyhteisöjen kanssa.

4 artikla

ITER-organisaation jäsenet

ITER-organisaation jäseninä ovat tämän sopimuksen osapuolet.

5 artikla

Oikeushenkilöllisyys

1. ITER-organisaatiolla on kansainvälinen oikeushenkilöllisyys, muun muassa kelpoisuus tehdä sopimuksia valtioiden ja/tai kansainvälisten järjestöjen kanssa.
2. ITER-organisaatiolla on oikeushenkilöllisyys ja jäsenten alueella oikeuskelpoisuus, jota se tarvitsee muun muassa:
 - a) sopimusten tekoon;
 - b) omaisuuden hankintaan, hallussapitoon ja käyttöön;
 - c) lupien saamiseen ja
 - d) oikeudenkäyntitoimiin ryhtymiseen.

6 artikla

Neuvosto

1. ITER-organisaation johtoelin on neuvosto, joka koostuu jäsenten edustajista. Kukin jäsen nimittää neuvostoon enintään neljä edustajaa.

2. Jäljempänä 29 artiklassa tarkoitettu tallettaja (jäljempänä 'tallettaja') kutsuu koolle neuvoston ensimmäisen istunnon kolmen kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta edellyttäen, että kaikilta osapuolilta on saatu 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset.

3. Neuvosto valitsee jäsentensä joukosta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan yhden vuoden toimikaudeksi, ja heidät voidaan valita uudelleen enintään kolme kertaa yhteensä enintään neljäksi vuodeksi.

4. Neuvosto vahvistaa työjärjestyksensä yksimielisesti.

5. Neuvosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, jollei se päättä toisin. Neuvosto voi päättää pitää ylimääräisen istunnon jäsenen tai pääjohtajan pyynnöstä. Neuvoston istunnot pidetään toimipaikassa, jollei neuvosto päättä toisin.

6. Neuvosto voi tarvittaessa päättää pitää istunnon ministeritasolla.

7. Neuvosto vastaa tämän sopimuksen mukaisesti ITER-organisaation toiminnan edistämisestä, kokonaisjohtamisesta ja valvonnasta sen toteuttaessa tarkoitustaan. Neuvosto voi tehdä päätöksiä ja antaa suosituksia kaikista tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista. Neuvoston tehtävänä on erityisesti:

- a) päättää pääjohtajan nimittämisestä, vaihtamisesta ja toimikauden jatkamisesta;
- b) vahvistaa pääjohtajan esityksestä ITER-organisaation henkilöstösäännöt ja hankkeen resurssienhallintasäännöt ja tekee niihin tarvittavat muutokset;
- c) päättää pääjohtajan esityksestä ITER-organisaation keskeisistä hallintorakenteista ja henkilöstöstä;
- d) nimittää ylempi henkilöstö pääjohtajan esityksestä;
- e) nimittää 17 artiklassa tarkoitettujen tilintarkastuslautakunnan jäsenet;
- f) päättää 18 artiklan mukaisesti ohjesäännöstä ITER-organisaation hallinnon arviointia varten ja nimetä arvioija tätä varten;

- g) päättää pääjohtajan esityksestä ITER-hankkeen eri vaiheiden kokonaistalousarviosta sekä sallitusta joustovarasta alakohdassa j tarkoitettuja vuosipäivityksiä varten ja hyväksyä 9 artiklassa tarkoitettu alkuperäinen ITER-hankesuunnitelma ja resurssiarviot;
- h) hyväksyä muutokset yleiseen kustannustenjakoon;
- i) hyväksyä kyseisten jäsenten suostumuksella muutokset hankintojen jakautumiseen muuttamatta yleistä kustannustenjakoa;
- j) hyväksyä ITER-hankesuunnitelman ja resurssiarvioiden vuosipäivitykset ja hyväksyä vastaavasti ITER-organisaation vuosiohjelma ja vahvistaa sen vuosittainen talousarvio;
- k) hyväksyä ITER-organisaation vuosittainen tilinpäätös;
- l) vahvistaa vuosikertomukset;
- m) vahvistaa tarvittaessa 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua teknisiä lisäasiakirjoja;
- n) perustaa alaisuuteensa tarpeelliseksi katsomiaan elimiä;
- o) hyväksyä kansainvälisten yhteistyötä koskevien sopimusten tai muiden järjestelyjen tekeminen 19 artiklan mukaisesti;
- p) päättää maan ja muun kiinteän omaisuuden hankinnoista, myynneistä ja kiinnityksistä;
- q) vahvistaa henkistä omaisuutta ja tiedonlevitystä koskevat säännöt 10 artiklan mukaisesti pääjohtajan esityksestä;
- r) hyväksyä pääjohtajan esityksestä kenttäyksiköiden perustamista koskevat menettelyt kyseisten jäsenten suostumuksella 13 artiklan mukaisesti. Neuvosto tarkastelee määräajoin uudelleen, onko perustettujen kenttäyksiköiden toimintaa jatkettava;
- s) hyväksyä pääjohtajan esityksestä sopimukset tai muut järjestelyt ITER-organisaation sekä niiden jäsenten tai valtioiden välillä, joiden alueella ITER-organisaation toimipaikka ja kenttäyksiköt sijaitsevat;
- t) hyväksyä pääjohtajan esityksestä toimet, joilla edistetään jäsenten omien fuusiotutkimusohjelmien keskinäistä sekä näiden ohjelmien ja ITER-organisaation välistä yhteistyötä;
- u) päättää valtioiden tai kansainvälisten järjestöjen liittymisestä tähän sopimukseen 23 artiklan mukaisesti;
- v) suositella osapuolille 28 artiklan mukaisesti tämän sopimuksen muuttamista;
- w) päättää lainojen ottamisesta tai myöntämisestä sekä niihin liittyvien takauksien ja vakuuksien asettamisesta;
- x) päättää, ehdotetaanko materiaalia, laitteita tai teknologiaa sisällytettäväksi kansainvälisen venttiläytöksen piiriin, ja vahvistaa toimintapolitiikka, jolla tuetaan rauhanomaista käyttöä ja leviämisen estämistä 20 artiklan mukaisesti;
- y) hyväksyä 15 artiklassa tarkoitettua korvausjärjestelyä ja
- z) päättää vapauksista luopumisesta 12 artiklan 3 artiklan mukaisesti sekä käyttää tämän sopimuksen mukaisesti muita valtuuksia, joita tarvitaan ITER-organisaation tarkoituksen saavuttamiseksi ja tehtävien hoitamiseksi.
8. Neuvosto päättää yksimielisesti 7 kohdan a, b, c, g, h, o, u, v, w, x, y ja z alakohdan alaan kuuluvista asioista sekä 10 kohdassa tarkoitettua painotettua äänestysjärjestelmää.
9. Kaikissa muissa kuin 8 kohdassa tarkoitetuissa asioissa jäsenten on pyrittävä kaikin tavoin yksimielisyyteen. Jos yksimielisyyttä ei saavuteta, neuvosto päättää asiasta 10 kohdassa tarkoitettua painotettua äänestysjärjestelmää käyttäen. Päätöksille 14 artiklaan liittyvistä asioista tarvitaan isäntäosapuolen suostumus.
10. Jäsenten äänten painotuksen on vastattava niiden osuutta ITER-organisaatiossa. Painotettu äänestysjärjestelmä, joka käsittää sekä äänenjaon että päätöksentekosäännöt, on vahvistettava neuvoston työjärjestyksessä.

7 artikla

Pääjohtaja ja henkilöstö

1. Pääjohtaja on ITER-organisaation toimitusjohtaja ja sen edustaja sen käyttäessä oikeuskelpoisuuttaan. Pääjohtaja toimii tämän sopimuksen ja neuvoston päätösten mukaisesti ja vastaa neuvostolle tehtäviensä hoitamisesta.

2. Pääjohtajaa avustaa henkilöstö. Henkilöstö koostuu ITER-organisaation suoraan palvelukseensa ottamasta henkilöstöstä ja jäsenten tilapäisesti sen palvelukseen siirtämästä henkilöstöstä.
3. Pääjohtaja nimitetään viiden vuoden toimikaudeksi. Pääjohtajan nimitys voidaan uusia kerran enintään viideksi vuodeksi.
4. Pääjohtajan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, joita ITER-organisaation johtaminen, toimintojen toteuttaminen, toimintapolitiikkojen noudattaminen ja tarkoituksen saavuttaminen edellyttää. Pääjohtajan tehtävänä on erityisesti:
- a) laatia ja toimittaa neuvostolle:
- ITER-hankkeen eri vaiheiden kokonaistalousarvio ja sallitut joustovarot;
 - ITER-hankesuunnitelma ja resurssiarviot sekä niiden vuosipäivitykset;
 - vuosittainen talousarvio sovitun kokonaistalousarvion puitteissa, mukaan lukien vuosittaiset rahoitusosuudet ja vuositilinpäätökset;
 - esitykset ITER-organisaation ylemmän henkilöstön nimitämisestä ja keskeisistä hallintorakenteista;
 - henkilöstösäännöt;
 - hankkeen resurssienhallintasäännöt ja
 - vuosikertomukset;
- b) nimittää henkilöstö ja johtaa ja valvoo sen toimintaa;
- c) vastata turvallisuudesta ja toteuttaa tarvittavat organisatoriset toimenpiteet 14 artiklassa tarkoitettujen lakien ja määräysten noudattamiseksi;
- d) hankkia ITER-laitteiston rakentamisen, käytön ja hyödyntämisen edellyttämät luvat ja lisenssit, tarvittaessa yhdessä isäntäosapuolen kanssa;
- e) edistää jäsenten omien fuusiotutkimusohjelmien keskinäistä sekä näiden ohjelmien ja ITER-organisaation välistä yhteistyötä;
- f) varmistaa ITER-organisaation käyttöönsä hankkimien osien ja järjestelmien laatu ja soveltuvuus;
- g) tarvittaessa toimittaa neuvostolle 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettut tekniset lisäasiakirjat;
- h) tehdä neuvoston ennalta hyväksymät kansainvälistä yhteistyötä koskevat sopimukset tai muut järjestelyt 19 artiklan mukaisesti ja valvoa niiden täytäntöönpanoa;
- i) järjestää neuvoston istunnot;
- j) avustaa neuvoston pyynnöstä neuvoston alaisuuteensa perustamia elimiä niiden tehtävissä ja
- k) seurata ja valvoa vuosiohjelmien toteutusta aikataulun, tulosten ja laadun suhteen ja hyväksyä valmistuneet tehtävät.
5. Pääjohtaja osallistuu neuvoston kokouksiin, jollei neuvosto päättää toisin.
6. Pääjohtajan ja henkilöstön velvollisuudet ITER-organisaation suhteen ovat luonteeltaan yksinomaisesti kansainvälisiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 14 artiklan soveltamista. Velvollisuuksiaan hoitaessaan he eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta tai ITER-organisaation ulkopuoliselta taholta. Jokainen jäsen sitoutuu kunnioittamaan pääjohtajan ja henkilöstön velvollisuuksien kansainvälistä luonnetta pyrkimättä vaikuttamaan heihin heidän hoitaessaan velvollisuuksiin.
7. Henkilöstö tukee pääjohtajaa hänen hoitaessaan velvollisuuksiaan ja toimii hänen hallinnollisessa alaisuudessaan.
8. Pääjohtaja nimittää henkilöstön henkilöstösääntöjen mukaisesti.
9. Kunkin henkilöstön jäsenen nimityskausi kestää enintään viisi vuotta.
10. ITER-organisaation henkilöstö koostuu tieteellisestä, teknisestä ja hallinnollisesta henkilöstöstä, jolla on ITER-organisaation toimien toteuttamisen edellyttämä pätevyys.
11. Henkilöstö nimitetään sen pätevyyden perusteella ottaen huomioon toimien riittävä jakautuminen jäsenten välillä suhteessa niiden osuuksiin.
12. Jäsenet voivat tämän sopimuksen ja asiaan sovellettavien sääntöjen mukaisesti siirtää tilapäisesti henkilöstöä ja lähettää vierailevia tutkijoita ITER-organisaatioon.

8 artikla

ITER-organisaation varat

1. ITER-organisaation varat koostuvat:

- a) asiakirjassa "Value Estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions" tarkoitetuista luontoissuorituksista, joihin sisältyvät: i) erityiset osat, laitteet, materiaalit sekä muut tavarat ja palvelut sovittujen teknisten eritelmien mukaisesti ja ii) jäsenten tilapäisesti palvelukseen siirtämä henkilöstö;
- b) asiakirjassa "Value Estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions" tarkoitetuista jäsenten ITER-organisaation talousarvioon suorittamista rahoitusosuuksista (jäljempänä 'rahasuoritukset');
- c) neuvoston hyväksymien rajojen ja ehtojen puitteissa joko raha- ja luontoissuorituksina saaduista lisävaroista.

2. Yksittäiset jäsenten osuudet vahvistetaan tämän sopimuksen voimaolon ajaksi asiakirjoissa "Value Estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions" ja "Cost Sharing for all Phases of the ITER Project", ja niitä voidaan tarkistaa neuvoston yksimielisellä päätöksellä.

3. ITER-organisaation varoja käytetään yksinomaan ITER-organisaation tarkoituksen saavuttamiseksi ja tehtävien hoitamiseksi 2 ja 3 artiklan mukaisesti.

4. Jollei neuvosto sovi toisin, kukin jäsen suorittaa osuutensa ITER-organisaatioon oikeussubjektin kautta, jota kutsutaan jäljempänä kyseisen jäsenen 'hallinnointivirastoksi'. Neuvoston hyväksyntää ei tarvita jäsenten suoraan ITER-organisaatioon maksamille rahasuorituksille.

9 artikla

Hankkeen resurssienhallintasäännöt

1. Hankkeen resurssienhallintasääntöjen tarkoituksena on varmistaa ITER-organisaation moitteeton varainhoito. Säännöissä on oltava muun muassa keskeiset määräykset seuraavista:

- a) varainhoitovuosi;
- b) laskentayksikkö ja valuutta, joita ITER-organisaatio käyttää tilinpidon, talousarvion ja resurssiarvioiden tarkoituksiin;

c) ITER-hankesuunnitelman ja resurssiarvioiden muoto ja rakenne;

d) menettely vuosittaisen talousarvion laadintaa ja vahvistamista, vuosittaisen talousarvion täytäntöönpanoa sekä sisäistä varainhoidon valvontaa varten;

e) jäsenten osuudet;

f) hankintasopimuksista päättäminen;

g) osuuksien hallinnointi; ja

h) käytöstäpoistorahaston hallinnointi.

2. Pääjohtaja laatii vuosittain ITER-hankesuunnitelman ja resurssiarvioiden päivitykset ja toimittaa ne neuvostolle.

3. ITER-hankesuunnitelma on ITER-organisaation tehtävien toteutussuunnitelma tämän sopimuksen voimassaoloajaksi. Siinä on oltava:

a) yleinen suunnitelma ITER-organisaation tarkoituksen saavuttamiseksi, mukaan lukien aikataulu ja tärkeimmät välitavoitteet, sekä selvitys ITER-hankkeen edistymisestä suhteessa yleiseen suunnitelmaan;

b) ITER-organisaation toimintaohjelman yksittäiset tavoitteet ja aikataulut seuraavien viiden vuoden ajaksi tai rakennuskauden ajaksi, jos se on pitempi, ja

c) tarvittavat selvitykset, mukaan lukien ITER-hankkeen riskinarviointi sekä selvitys toimenpiteistä riskien välttämiseksi tai lieventämiseksi.

4. ITER-resurssiarvioissa on oltava kattava selvitys ITER-hankesuunnitelman toteutukseen jo käytetyistä ja tulevaisuudessa tarvittavista varoista sekä suunnitelmista varojen hankkimiseksi.

10 artikla

Tiedonvaihto ja henkinen omaisuus

1. ITER-organisaation ja jäsenten on edistettävä tämän sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä tuottamansa tiedon ja henkisen omaisuuden mahdollisimman laajaa asianmukaista leviytystä, jollei tästä sopimuksesta ja tiedonlevitystä ja henkistä omaisuutta koskevasta liitteestä muuta johdu. Tätä artiklaa sekä tiedonlevitystä ja henkistä omaisuutta koskevaa liitettä sovelletaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikkiin jäseniin ja ITER-organisaatioon.

2. Toiminnassaan ITER-organisaation on varmistettava, että mahdolliset tieteelliset tulokset julkaistaan tai asetetaan muulla tavoin laajalti saataville, kun on kulunut kohtuullinen aika, jotta ne on voitu suojata asianmukaisella tavalla. Näihin tuloksiin perustuvien teosten tekijänoikeudet omistaa ITER-organisaatio, jollei tässä sopimuksessa ja tiedonlevitystä ja henkistä omaisuutta koskevassa liitteessä toisin määrätä.

3. Tehdessään hankintasopimuksia tähän sopimukseen perustuvasta työstä ITER-organisaation ja jäsenten on sisällytettävä niihin määräykset mahdollisesta työn tuloksena olevasta henkisestä omaisuudesta. Määräysten on koskettava muun muassa henkisen omaisuuden käyttöoikeutta, julkistamista ja käyttöä ja oltava tämän sopimuksen ja tiedonlevitystä ja henkistä omaisuutta koskevan liitteen mukaisia.

4. Tämän sopimuksen yhteydessä syntyvää tai käytettävää henkistä omaisuutta on käsiteltävä tiedonlevitystä ja henkistä omaisuutta koskevan liitteen määräysten mukaisesti.

11 artikla

Sijaintipaikassa tarjottava tuki

1. Isäntäosapuolen on tarjottava tai järjestettävä tarjottavaksi ITER-organisaation käyttöön ITER-hankkeen toteutuksen edellyttämä tuki sellaisena ja sellaisin ehdoin, kuin sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskevassa liitteessä määrätään. Isäntäosapuoli voi nimetä tahon, joka toimii sen puolesta tätä tarkoitusta varten. Tämä nimeäminen ei vaikuta isäntäosapuolen tämän artiklan mukaisiin velvollisuuksiin.

2. Neuvoston suostumuksella tuen yksityiskohdista ja siihen liittyvistä ITER-organisaation ja isäntäosapuolen tai sen nimeämän tahon välisistä yhteistyömenettelyistä määrätään niiden välillä tehtävässä tukisopimuksessa.

12 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

1. ITER-organisaatio ja sen omaisuus ja varat nauttivat jokaisen jäsenen alueella erioikeuksia ja vapauksia, joita sen tehtävien hoitaminen edellyttää.

2. ITER-organisaation pääjohtaja ja henkilöstö, jäsenten edustajat neuvostossa ja sen alaisissa elimissä sekä heidän varahenkilönsä ja asiantuntijat nauttivat jokaisen jäsenen alueella erioikeuksia ja vapauksia, joita heidän tehtäviensä hoitaminen ITER-organisaation yhteydessä edellyttää.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa määräytyistä vapautuksista on luovuttava kaikissa tapauksissa, joissa tähän toimivaltainen viranomaiskatsoo, että vapautus estäisi oikeuden toteutumisen ja että siitä luopuminen ei haittaisi niiden tarkoituksien toteutumista, joiden vuoksi se on myönnetty, ja joissa, kun on kyse

ITER-organisaatiosta, sen pääjohtajasta ja sen henkilöstöstä, neuvosto katsoo, ettei vapaudesta luopuminen olisi vastoin ITER-organisaation ja sen jäsenten etuja.

4. Tämän sopimuksen mukaisesti myönnetty erioikeudet ja vapaudet eivät vähennä tai muuta ITER-organisaation, sen pääjohtajan ja sen henkilöstön velvollisuutta noudattaa 14 artiklassa tarkoitettuja lakeja ja määräyksiä.

5. Kunkin osapuolen on 1 ja 2 kohta voimaansaatettuaan ilmoitettava asiasta kirjallisesti tallettajalle.

6. Tallettaja ilmoittaa osapuolille, kun kaikilta osapuolilta on saatu 5 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset.

7. ITER-organisaation ja isäntävaltion välillä on tehtävä toimipaikkasopimus.

13 artikla

Kenttäyksiköt

Kunkin jäsenen on isännöitävä alueellaan kenttäyksikköä, jonka ITER-organisaatio perustaa ja jota se käyttää ITER-organisaation tehtävien hoitamisen ja tarkoituksen saavuttamisen edellyttämällä tavalla. ITER-organisaation ja kunkin jäsenen välillä tehdään kenttäyksikkösopimus.

14 artikla

Kansanterveys, turvallisuus, lupien myöntäminen ja ympäristönsuojelu

ITER-organisaatio noudattaa isäntävaltion kansallisia lakeja ja määräyksiä kansanterveyden, työterveyden- ja turvallisuuden, ydinturvallisuuden, säteilysuojelun, lupien myöntämisen, ydinmateriaalien, ympäristönsuojelun ja ilkeillä alalla suojautumisen alalla.

15 artikla

Vastuu

1. ITER-organisaation sopimusperusteisesta vastuusta on voimassa, mitä tästä vastuusta määrätään sopimuksen määräyksissä, joita tulkitaan sopimukseen sovellettavan oikeuden mukaisesti.

2. Jos on kyse sopimussuhteen ulkopuolisesta vastuusta, ITER-organisaatio suorittaa asianmukaiset korvaukset tai korjaa aiheuttamansa vahingon muuten siltä osin kuin ITER-organisaatiolla on sovellettavan oikeuden nojalla lakisääteinen vastuu, ja neuvosto hyväksyy korvausjärjestelyjen yksityiskohdat. Tätä kohtaa ei voida tulkita siten, että ITER-organisaatio luopuisi vapautuksistaan.

3. Maksut, jotka ITER-organisaatio suorittaa korvauksena 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vastuun nojalla, ja mahdolliset tämän yhteydessä aiheutuneet kustannukset katsotaan hankkeen resurssienhallintasäännöissä määritellyiksi "toimintakustannuksiksi".

4. Jos 2 kohdassa tarkoitettujen vahingonkorvausten kustannukset ylittävät ITER-organisaation vuosittaisessa toimintatalousarviossa ja/tai vakuutusten kautta käytettävissä olevat varat, jäsenten on neuvoteltava keskenään neuvostossa ja pyrittävä lisäämään kokonaistalousarviota neuvoston yksimielisellä päätöksellä 6 artiklan 8 kohdan mukaisesti, jotta ITER-organisaatio voi suorittaa korvaukset 2 kohdan mukaisesti.

5. Jäsenyys ITER-organisaatiossa ei merkitse jäsenten vastuuta ITER-organisaation toimista, laiminlyönneistä tai velvollisuuksista.

6. Mikään tässä sopimuksessa ei heikennä jäsenten alueillaan tai muiden valtioiden alueilla nauttimia vapautuksia eikä tätä sopimusta voida tulkita siten, että vapautuksista luovuttaisiin.

16 artikla

Käytöstäpoisto

1. ITERin toiminta-aikana ITER-organisaatio kartuttaa rahastoa (jäljempänä 'rahasto'), jonka varoilla huolehditaan ITER-laitteiston käytöstäpoistosta. Rahaston kartuttamista, tarvittavien varojen arviointia ja tämän arvion päivittämistä koskevat säännöt sekä muutoksia ja rahaston siirtoa isäntävaltiolle koskevat ehdot sisältyvät 9 artiklassa tarkoitettuihin hankkeen resurssienhallintasääntöihin.

2. ITERin kokeilutoiminnan päätösvaiheen jälkeen ITER-organisaation on viiden vuoden kuluessa tai tätä aikaisemmin, jos niin sovitaan isäntävaltion kanssa, saatettava ITER-laitteisto tilaan, josta sovitaan ja jonka ehtoja voidaan tarvittaessa myöhemmin muuttaa ITER-organisaation ja isäntävaltion välillä, minkä jälkeen ITER-organisaatio luovuttaa isäntävaltiolle rahaston ja ITER-laitteiston käytöstäpoistoa varten.

3. Kun isäntävaltio on vastaanottanut rahaston ja ITER-laitteiston, ITER-organisaatiolla ei ole velvollisuuksia eikä vastuuta ITER-laitteiston suhteen, jollei ITER-organisaation ja isäntävaltion välillä toisin sovita.

4. ITER-organisaation ja isäntävaltion oikeudet ja velvollisuudet sekä niiden keskinäiset toimintasäännöt käytöstäpoiston suhteen määritetään 12 artiklassa tarkoitettussa toimipaikkasopimuksessa, jossa ITER-organisaatio ja isäntävaltio sopivat muun muassa, että:

a) ITER-laitteiston luovutuksen jälkeen isäntävaltiota sitovat edelleen 20 artiklan määräykset ja että

b) isäntävaltio raportoi säännöllisesti kaikille rahaston varoja kartuttaneille jäsenille käytöstäpoiston edistymisestä ja käytöstäpoistoa varten käytetyistä tai kehitetyistä menettelyistä ja tekniikoista.

17 artikla

Tilintarkastus

1. Perustetaan tilintarkastuslautakunta (jäljempänä 'lautakunta'), joka huolehtii ITER-organisaation vuosittaisen tilinpäätöksen tarkastuksesta tämän artiklan ja hankkeen resurssienhallintasääntöjen mukaisesti.

2. Kutakin ITER-organisaation jäsentä edustaa lautakunnassa yksi henkilö. Lautakunnan jäsenet nimittää neuvosto kyseisten ITER-organisaation jäsenten suosituksesta kolmen vuoden ajaksi. Nimitys voidaan uusia kerran kolmeksi vuodeksi. Neuvosto nimittää lautakunnan jäsenten joukosta sen puheenjohtajan kahden vuoden toimikaudeksi.

3. Lautakunnan jäsenten on oltava riippumattomia, he eivät saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita miltään ITER-organisaation jäseneltä tai muulta taholta ja heidän on raportoitava ainoastaan neuvostolle.

4. Tilintarkastuksen tarkoituksena on:

a) selvittää, ovatko kaikki tulot ja menot aiheutuneet laillisesti ja asianmukaisesti ja merkitty kirjanpitoon;

b) selvittää, onko varainhoito ollut moitteetonta;

c) antaa tarkastuslausuma vuosittaisen tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta;

d) tarkistaa, ovatko menot talousarvion mukaisia ja

e) tutkia mitä tahansa seikkoja, jotka voivat vaikuttaa ITER-organisaation varainhoitoon.

5. Tilintarkastuksen on perustuttava kansainvälisesti tunnustettuihin tilintarkastusperiaatteisiin ja -normeihin.

18 artikla

Hallinnon arviointi

1. Joka toinen vuosi neuvosto nimittää arvioijan, joka antaa lausunnon ITER-organisaation toiminnan hallinnoinnista. Arvioinnin soveltamisalasta päättää neuvosto.

2. Myös pääjohtaja voi neuvostoa kuultuaan pyytää tällaista arviointia.

3. Arvioijan on oltava riippumaton, hän ei saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita miltään ITER-organisaation jäseneltä tai muulta taholta ja hänen on raportoitava ainoastaan neuvostolle.

4. Arvioinnin tarkoituksena on selvittää, onko ITER-organisaatiota hallinnoitu järkevästi erityisesti hallinnoinnin tehokkuuden ja henkilöstön määrän näkökulmasta.

5. Arvioinnin on perustuttava ITER-organisaation asiakirjoihin. Arvioijan käyttöön on annettava kaikki henkilöstö, kirjapito ja asiakirjat, jotka hän katsoo tarvittavan tehtävään.

6. ITER-organisaation on varmistettava, että arvioija noudattaa arkaluonteisen ja/tai luottamuksellisen tiedon käsittelyyn liittyviä ITER-organisaation vaatimuksia ja erityisesti sen henkistä omaisuutta, rauhanomaista käyttöä ja leviämisen estämistä koskevia toimintapolitiikkoja.

19 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

Tämän sopimuksen mukaisesti ja neuvoston yksimielisellä päätöksellä ITER-organisaatio voi tarkoituksensa saavuttamiseksi tehdä yhteistyötä muiden kansainvälisten järjestöjen ja instituutioiden, sopimuksen ulkopuolisten valtioiden ja näiden valtioiden järjestöjen ja instituutioiden kanssa sekä tehdä niiden kanssa tätä varten sopimuksia tai järjestelyjä. Neuvosto määrittää kussakin tapauksessa yksityiskohtaiset säännöt tätä yhteistyötä varten.

20 artikla

Rauhanomainen käyttö ja leviämisen estäminen

1. ITER-organisaation ja jäsenten on käytettävä tämän sopimuksen nojalla tuotettuja tai käyttöön saatuja materiaaleja, laitteita ja teknologioita yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin. Tätä kohtaa ei voida tulkita siten, että se vaikuttaisi jäsenten oikeuksiin käyttää sellaisia materiaaleja, laitteita ja teknologioita, jotka ne ovat hankkineet tai kehittäneet tästä sopimuksesta riippumatta omiin tarkoituksiinsa.

2. ITER-organisaation tämän sopimuksen nojalla käyttöön saamia tai tuottamia materiaaleja, laitteita tai teknologioita ei saa siirtää kolmannelle osapuolelle käytettäväksi ydinaseiden tai muiden ydinräjähteiden valmistamiseen tai niiden hankkimiseen muulla tavoin tai ylipäänsä käytettäväksi muuhun kuin rauhanomaiseen käyttöön.

3. ITER-organisaation ja jäsenten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tämän artiklan panemiseksi täytäntöön tehokkaalla ja avoimella tavalla. Tätä varten neuvoston on oltava yhteydessä asianmukaisiin kansainvälisiin foorumeihin ja harjoitettava rauhanomaista käyttöä ja leviämisen estämistä tukevaa politiikkaa.

4. Tukeakseen ITER-hankkeen ja sen harjoittaman leviämisen estämistä koskevan politiikan onnistumista osapuolet sopivat neuvottelevansa keskenään mahdollisista tämän artiklan täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä.

5. Mikään tässä sopimuksessa ei edellytä jäseniä siirtämään materiaaleja, laitteita tai teknologioita kansallisen vientivalvonnan tai siihen liittyvien lakien ja määräysten vastaisesti.

6. Mikään tässä sopimuksessa ei vaikuta osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat ydinaseiden tai muiden ydinräjähteiden leviämisen estämistä koskevista muista kansainvälisistä sopimuksista.

21 artikla

Sopimuksen soveltaminen suhteessa Euratomiin

Euratomin perustamissopimuksen mukaisesti tätä sopimusta sovelletaan perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla. Perustamissopimuksen ja muiden asiaan liittyvien sopimusten mukaisesti sitä sovelletaan myös Bulgarian tasavaltaan, Romaniaan ja Sveitsin valaliittoon, jotka osallistuvat Euratomin fuusio-ohjelmaan täysin assosioituneina kolmansina maina.

22 artikla

Voimaantulo

1. Tämän sopimuksen voimaantulo edellyttää ratifiointia tai hyväksymistä kunkin allekirjoittajavaltion omien menettelyjen mukaisesti.

2. Tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Kiinan kansantasavalta, Euratom, Intian tasavalta, Japani, Korean tasavalta, Venäjän federaatio ja Amerikan yhdysvallat ovat tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjansa.

3. Jos tämä sopimus ei ole tullut voimaan vuoden kuluessa sen allekirjoittamisesta, tallettaja kutsuu allekirjoittajat kokoukseen, jossa päätetään toimista sen voimaantulon edistämiseksi.

23 artikla

Sopimukseen liittyminen

1. Tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen valtiot tai kansainväliset organisaatiot voivat liittyä siihen ja tulla sen osapuoliksi neuvoston yksimielisellä päätöksellä.

2. Valtion tai kansainvälisen järjestön, joka haluaa liittyä tähän sopimukseen, on ilmoitettava asiasta pääjohtajalle, joka ilmoittaa tästä pyynnöstä jäsenille vähintään kuusi kuukautta ennen kuin se annetaan neuvoston päätettäväksi.

3. Neuvosto määrittää ehdot valtion tai kansainvälisen järjestön liittymiselle.

4. Valtion tai kansainvälisen järjestön liittyminen tähän sopimukseen tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut sekä liittymisasiakirjan että 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen.

24 artikla

Voimassaolo ja päättymisen

1. Tämä sopimus tehdään 35 vuodeksi. Tästä ajasta viimeiset viisi vuotta tai tätä lyhyempi jakso, jos niin sovitaan isäntävaltion kanssa, käytetään ITER-laitteiston deaktivointiin.

2. Neuvosto asettaa vähintään kahdeksan vuotta ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymistä erityiskomitean, jonka puheenjohtajana toimii pääjohtaja, antamaan sille neuvoja siitä, tulisiko tämän sopimuksen voimassaoloa jatkaa ottaen huomioon ITER-hankkeen edistyminen. Erityiskomitea arvioi ITER-laitteiston teknisen ja tieteellisen tilan ja syyt tämän sopimuksen jatkamiseen sekä – ennen suosituksen antamista sopimuksen jatkamisesta – tarvittavaan talousarvioon ja deaktivointi- ja käytöstäpoistokustannusten vaikutukseen liittyvät taloudelliset näkökohdat. Erityiskomitean on annettava raporttinsa neuvostolle vuoden kuluessa sen asettamisesta.

3. Neuvosto päättää raportin pohjalta yksimielisesti vähintään kuusi vuotta ennen voimassaolon päättymistä, jatketaanko tämän sopimuksen voimassaoloa.

4. Neuvosto voi jatkaa tämän sopimuksen voimassaoloa korkeintaan kymmenellä vuodella; neuvosto ei voi jatkaa tätä sopimusta, jos jatkaminen muuttaisi ITER-organisaation toiminnan luonnetta tai jäsenten maksaman rahoituksen puitteita.

5. Neuvoston on vahvistettava tämän sopimuksen voimassaolon päättymisen vähintään kuusi vuotta etukäteen sekä päätettävä deaktivointivaiheeseen ja ITER-organisaation purkamiseen liittyvistä järjestelyistä.

6. Sopimus voidaan päättää kaikkien osapuolten suostumuksella sillä edellytyksellä, että deaktivoinnille jää riittävästi aikaa ja käytöstäpoistoa varten on saatavilla riittävät varat.

25 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Osapuolten keskinäinen tai yhden tai useamman osapuolen ja ITER-organisaation välinen sopimuksen tulkinnasta johtuva tai siihen liittyvä riita ratkaistaan neuvotteluilla, sovittelulla tai muilla sovittavilla menettelyillä, kuten välimiesmenettelyllä.

Kyseisten osapuolten on yhdessä pyrittävä ratkaisemaan asia mahdollisimman nopeasti.

2. Jos osapuolet eivät voi ratkaista asiaa neuvottelemalla, riidan osapuoli voi pyytää neuvoston puheenjohtajaa (tai, jos puheenjohtaja edustaa riidan osapuolena olevaa ITER-organisaation jäsentä, sellaista neuvoston jäsentä, joka ei edusta riidan osapuolta) toimimaan sovittelijana kokouksessa, jossa riita pyritään ratkaisemaan. Kokous on kutsuttava koolle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun osapuoli on esittänyt sovittelupyynnön, ja saatettava päätökseen kuudenkymmenen päivän kuluessa sen jälkeen; sovittelijan on välittömästi tämän jälkeen annettava sovittelua koskeva raportti, jonka laadinnassa kuullaan muita kuin riidan osapuolena olevia jäseniä ja joka sisältää suosituksen asian ratkaisemiseksi.

3. Jos osapuolet eivät voi ratkaista asiaa neuvotteluilla tai sovittelulla, ne voivat sopia sen ratkaisemisesta sovittuun riidanratkaisutavalla noudattaen sovittuja menettelyjä.

26 artikla

Sopimuksesta irtautuminen

1. Kun tämä sopimus on ollut voimassa kymmenen vuotta, mikä tahansa muu osapuoli kuin isäntäosapuoli voi ilmoittaa tallettajalle aikeestaan irtautua siitä.

2. Sopimuksesta irtautuminen ei vaikuta irtisanoutuneen osapuolen osuuteen ITER-laitteiston rakennuskustannuksissa. Jos osapuoli irtautuu sopimuksesta ITER-laitteiston toiminta-aikana, sen on suoritettava myös sovittu osuutensa ITER-laitteiston käytöstäpoistokustannuksista.

3. Irtisanoutuminen ei vaikuta osapuolen jatkuviin oikeuksiin, velvoitteisiin ja oikeustilaan, jotka ovat syntyneet tämän sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä ennen irtisanoutumista.

4. Irtisanoutuminen tulee voimaan sitä vuotta seuraavan varainhoitovuoden lopussa, jona 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus annettiin.

5. ITER-organisaation on vahvistettava kirjallisesti sopimuksesta irtautumisen yksityiskohdat irtisanoutunutta osapuolta kuullen.

27 artikla

Liitteet

Tiedonvaihtoa ja henkistä omaisuutta koskeva liite ja sijoituspaikassa tarjottavaa tukea koskeva liite ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

*28 artikla***Muutokset**

1. Jokainen osapuoli voi esittää muutoksia tähän sopimukseen.
2. Neuvosto käsittelee ehdotettuja muutoksia ja suosittelee niitä yksimielisesti osapuolille.
3. Muutosten voimaantulo edellyttää ratifiointia tai hyväksymistä kunkin osapuolen omien menettelyjen mukaisesti, ja ne tulevat voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki osapuolet ovat tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjansa.

*29 artikla***Tallettaja**

1. Tämän sopimuksen tallettajana toimii IAEA:n pääjohtaja.

2. Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan tallettajan haltuun, joka lähettää siitä oikeaksi todistetut jäljennökset sopimuksen allekirjoittajille sekä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

3. Tallettajan tulee ilmoittaa kaikille allekirjoittajille sekä liittyville valtioille ja kansainvälisille järjestöille:

- a) kunkin ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjan tallettamispäivämäärä;
- b) kunkin 12 artiklan 5 kohdan mukaisesti saadun ilmoituksen tallettamispäivä;
- c) tämän sopimuksen voimaantulopäivä ja 28 artiklan nojalla tehtyjen muutosten voimaantulopäivä;
- d) osapuolten ilmoituksista aikeestaan irtautua tästä sopimuksesta ja
- e) sopimuksen voimassaolon päättymisestä.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Pariisissa 21 päivänä marraskuuta 2006 yhtenä englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

Euroopan atomienergiayhteisön puolesta

Kiinan kansantasavallan hallituksen puolesta

Intian tasavallan hallituksen puolesta

Japanin hallituksen puolesta

Korean tasavallan hallituksen puolesta

Venäjän federaation hallituksen puolesta

Amerikan yhdysvaltojen hallituksen puolesta

LIITE I

Liite tiedonvaihdesta ja henkisestä omaisuudesta

1 artikla

Kohde ja määritelmät

- 1.1 Tämä liite kattaa tiedon levittämisen, vaihdon, käytön ja suojaamisen sekä suojattavissa olevan henkisen omaisuuden tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa. Ellei toisin mainita, termeillä on liitteessä sama merkitys kuin sopimuksessa.
- 1.2 **Tiedolla** tarkoitetaan julkaistuja datakokonaisuuksia, piirroksia, kaavioita, laskelmia, raportteja ja muita asiakirjoja, dokumentoituja tutkimukseen ja kehittämiseen liittyviä datakokonaisuuksia ja menetelmiä sekä keksintöjen kuvauksia, jotka eivät kuulu jäljempänä 1.3 kohdassa määritellyn henkisen omaisuuden piiriin riippumatta siitä, ovatko ne suojattavissa vai eivät.
- 1.3 **Henkisellä omaisuudella** tarkoitetaan Tukholmassa 14 päivänä heinäkuuta 1967 maailman henkisen omaisuuden järjestön perustamisesta tehdyn yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti määriteltyä henkistä omaisuutta. Tätä liitettä sovellettaessa henkinen omaisuus voi sisältää luottamuksellisia tietoja, kuten taitotietoa tai kauppasalaisuuksia sillä edellytyksellä, että niitä ei ole julkaistu, ne ovat olemassa kirjallisina tai muuten dokumentoidussa muodossa ja
- a) niiden omistaja on pitänyt ne salassa,
- b) ne eivät ole yleisesti yleisön tiedossa tai saatavilla muista lähteistä, eivätkä yleisesti saatavilla painettuina julkaisuina tai muunlaisina luettavissa olevina asiakirjoina,
- c) niiden omistaja ei ole antanut niitä muiden tahojen käyttöön ilman salassapitovelvollisuutta ja
- d) ne eivät ole vastaanottajan saatavissa ilman salassapitovelvollisuutta.
- 1.4 **Olemassa olevalla henkisellä omaisuudella** tarkoitetaan sellaista henkistä omaisuutta, joka on hankittu, luotu tai tuotettu ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai joka ei kuulu tämän sopimuksen soveltamisalaan.
- 1.5 **Luodulla henkisellä omaisuudella** tarkoitetaan sellaista henkistä omaisuutta, jonka hallintovirastonsa tai hankintasopimustahon välityksellä toimiva jäsen, ITER-organisaatio itse tai nämä yhdessä synnyttävät tai hankkivat täysin omistusoikeuksin tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa.
- 1.6 **Parannuksilla** tarkoitetaan henkiseen omaisuuteen tehtäviä teknologisia parannuksia, johdannaisteokset mukaan luettuina.
- 1.7 **Hankintasopimustaholla** tarkoitetaan tahoja, jonka kanssa hallintovirasto tai ITER-organisaatio on tehnyt hankintasopimuksen tavaroiden tai palvelujen hankkimisesta tämän sopimuksen mukaista toimintaa varten.

2 artikla

Yleiset määräykset

- 2.1 Tässä liitteessä määrättyin rajoituksin jäsenet kannattavat mahdollisimman laajaa luodun henkisen omaisuuden levittämistä.
- 2.2 Kukin jäsen varmistaa, että muut jäsenet ja ITER-organisaatio voivat saada tämän liitteen mukaisesti jaettavat oikeudet henkiseen omaisuuteen. Hankintasopimusten, joita jäsenet ja ITER-organisaatio tekevät hankintasopimustahojen kanssa, on oltava johdonmukaisia tämän liitteen määräysten kanssa. Erityisesti tämän liitteen noudattaminen edellyttää, että kaikki jäsenet ja ITER-organisaatio käyttävät asianmukaisia julkisiin hankintoihin liittyviä menettelyjä.

ITER-organisaatio määrittää asianmukaisesti ja viipymättä hankintasopimustahojen olemassa olevan henkisen omaisuuden voidakseen hankkia ITER-organisaatiolle ja jäsenille käyttöoikeuden tähän olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen tämän liitteen mukaisesti.

Kukin jäsen määrittää asianmukaisesti ja viipymättä hankintasopimustahojen olemassa olevan henkisen omaisuuden voidakseen hankkia ITER-organisaatiolle ja jäsenille käyttöoikeuden tähän olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen tämän liitteen mukaisesti.

Kukin jäsen ja ITER-organisaatio varmistaa tämän liitteen mukaisesti ITER-organisaatiolle ja muille jäsenille oikeudet käyttää keksintöjä ja muuta hankintasopimusten alaisessa toiminnassa syntyvää tai hankittavaa henkistä omaisuutta kuitenkin niin, että keksijänoikeuksia kunnioitetaan.

- 2.3 Tämä liite ei vaikuta oikeuksien jakautumiseen jäsenen ja sen kansalaisten välillä. Jäsenet ja niiden kansalaiset päättävät itse kansallisten lakien ja asetustensa mukaisesti, kuuluvatko henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet jäsenelle vai sen kansalaisille.
- 2.4 Jos jäsen luo tai hankkii täysin omistusoikeuksin henkistä omaisuutta tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa, jäsenen on viipymättä ilmoitettava muille jäsenille ja ITER-organisaatiolle yksityiskohtaiset tiedot kyseisestä henkisestä omaisuudesta.

3 artikla

Tekijänoikeuksien suojattujen tai suojaamattomien tietojen ja tieteellisten julkaisujen levittäminen

Jäsenellä on oikeus ei-kaupallisiin tarkoituksiin kääntää, kopioida ja julkisesti jaella tietoa, joka syntyy suoraan tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa. Kaikissa tekijänoikeudellisesti suojattujen teosten julkisesti levitettävissä jäljennöksissä, joihin sovelletaan tätä määräystä, on oltava tekijöiden nimet, ellei tekijä nimenomaisesti kiellä nimeämistään.

4 artikla

Jäsenen, hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon luoma tai hankkima henkinen omaisuus

- 4.1 Luotu henkinen omaisuus:
- 4.1.1 Jäsenen, hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon luotua suojattavissa olevaa aineistoa tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa kyseinen jäsen, hallinnointivirasto tai hankintasopimustaho on oikeutettu hankkimaan kaikki oikeudet kaikissa maissa tällaiseen henkiseen omaisuuteen sovellettavien lakien ja asetusten mukaisesti.
- 4.1.2 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on luonut henkistä omaisuutta tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa, on myönnettävä tasapuolisesti ja syrjimättömästi tällaiseen luotuun henkiseen omaisuuteen kohdistuva rojaltimaksuista vapautettu, ei-yksinomainen ja peruuttamaton lisenssi muille jäsenille ja ITER-organisaatiolle; ITER-organisaation on saatava myöntää alilisenssejä ja muiden jäsenten on saatava myöntää omalla alueellaan alilisenssejä käytettäväksi julkisista varoista rahoitettavissa fuusiotutkimus- ja -kehitysohjelmissä.
- 4.1.3 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on luonut henkistä omaisuutta tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa, on myönnettävä tasapuolisesti ja syrjimättömästi tällaiseen luotuun henkiseen omaisuuteen kohdistuva ei-yksinomainen lisenssi muille jäsenille ja ITER-organisaatiolle fuusioon liittyvää kaupallista käyttöä varten; lisenssin saavien muiden jäsenten on saatava lupa myöntää alilisenssejä maansa kolmansille osapuolille omalla alueellaan vastaavaan käyttöön vähintään yhtä suosiollisin ehdoin kuin millä lisenssin myöntävä jäsen myöntää lisenssejä tällaiseen luotuun henkiseen omaisuuteen kolmansille osapuolille sen alueella tai muualla. Jos nämä ehdot täyttyvät, lisenssiä ei voi kiistää. Lisenssi voidaan peruuttaa vain, jos lisenssinsaaja ei täytä sopimusvelvoitteitaan.
- 4.1.4 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivaa jäsentä, joka on luonut henkistä omaisuutta tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa, kannustetaan toteuttamaan kaupallisia järjestelyjä muiden jäsenten, hallinnointivirastojen, hankintasopimustahojen ja kolmansien osapuolten kanssa mahdollistaakseen luodun henkisen omaisuuden käytön muilla aloilla kuin fuusioalalla.
- 4.1.5 Jäsenet, niiden hallinnointivirastot ja hankintasopimustahot, jotka myöntävät tämän liitteen mukaiseen luotuun tai olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kohdistuvia lisenssejä tai alilisenssejä, pitävät kirjaa tällaisista lisensseistä ja asettavat kirjaamansa tiedot muiden jäsenten saataville esimerkiksi ITER-organisaation kautta.
- 4.2 Olemassa oleva henkinen omaisuus:
- 4.2.1 Olemassa oleva henkinen omaisuus pysyy sen omistavan tahon omaisuutena.

4.2.2 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on sisällyttänyt olemassa olevaa henkistä omaisuutta, lukuun ottamatta luottamuksellista tietoa, kuten taitotietoa ja kauppasalaisuuksia, ITER-organisaatiolle tuottamiinsa tuotoksiin ja kyseistä olemassa olevaa henkistä omaisuutta tarvitaan

- ITER-laitteiston tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvän teknologian rakentamiseen, käyttöön tai integrointiin,
- kyseisen tuotoksen ylläpitämiseen tai korjaamiseen tai
- neuvoston tarpeelliseksi katsomissa tapauksissa julkisen hankinnan edellytyksenä,

on myönnettävä tasapuolisesti ja syrjimättömästi tällaiseen olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kohdistuva rojaltimaksuista vapautettu, ei-yksinomainen ja peruuttamaton lisenssi muille jäsenille ja ITER-organisaatiolle; ITER-organisaation on saatava myöntää alilisenssejä ja muiden jäsenten on saatava myöntää omalla alueellaan alilisenssejä tutkimuslaitoksille ja korkeakouluille käytettäväksi julkisista varoista rahoitettavissa fuusiotutkimus- ja -kehitysohjelmissa.

4.2.3 a) Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on sisällyttänyt olemassa olevaa luottamuksellista tietoa ITER-organisaatiolle tuottamiinsa tuotoksiin ja kyseistä olemassa olevaa luottamuksellista tietoa tarvitaan

- ITER-laitteiston tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvän teknologian rakentamiseen, käyttöön tai integrointiin,
- kyseisen tuotoksen ylläpitämiseen tai korjaamiseen,
- neuvoston tarpeelliseksi katsomissa tapauksissa julkisen hankinnan edellytyksenä tai
- sääntelyviranomaisten edellyttämiin turvallisuus-, laadunvarmistus- tai laadunvalvontatarkoituksiin,

on varmistettava, että ITER-organisaatiolla on käytettävissään rojaltimaksuista vapautettu, ei-yksinomainen ja peruuttamaton lisenssi käyttää tällaista luottamuksellista olemassa olevaa tietoa, kuten käyttöoppaita tai koulutusmateriaaleja, jotka koskevat ITER-laitteiston rakentamista, käyttöä, ylläpitoa ja korjaamista.

b) Jos ITER-organisaatiolle toimitetaan luottamuksellista tietoa, tieto on selkeästi merkittävä luottamukselliseksi ja toimitettava noudattaen luottamuksellisuuden suojaavaa järjestelyä. Tällaisen tiedon vastaanottaja saa käyttää sitä vain 4.2.3 kohdan a alakohdassa yksilöityihin tarkoituksiin ja vastaanottajan on säilytettävä luottamuksellisuus järjestelyssä sovitussa laajuudessa. Jos ITER-organisaatio käyttää väärin tällaista olemassa olevaa luottamuksellista tietoa, se vastaa asiaan liittyvistä vahingonkorvauksista.

4.2.4 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on sisällyttänyt olemassa olevaa luottamuksellista tietoa, kuten taitotietoa ja kauppasalaisuuksia, ITER-organisaatiolle tuottamiinsa tuotoksiin ja kyseistä olemassa olevaa luottamuksellista tietoa tarvitaan

- ITER-laitteiston tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvän teknologian rakentamiseen, käyttöön tai integrointiin,
- kyseisen tuotoksen ylläpitämiseen tai korjaamiseen tai
- neuvoston tarpeelliseksi katsomissa tapauksissa julkisen hankinnan edellytyksenä,

on parhaansa mukaan pyrittävä joko myöntämään tällaiseen jo olemassa olevaan luottamukselliseen tietoon kohdistuva kaupallinen lisenssi tai toimittamaan samat, jo olemassa olevan luottamuksellisen tiedon sisältävät tuotokset vastaanottajalle korvausta vastaan yksityisoikeudellisella sopimuksella käytettäväksi julkista rahoitusta saavassa jäsenen fuusiotutkimus- ja -kehitysohjelmissa vähintään yhtä suosiollisin ehdoin kuin millä lisenssin myöntävä jäsen myöntää lisenssejä tällaiseen olemassa olevaan luottamukselliseen tietoon tai toimittaa samat tuotokset kolmansille osapuolille sen alueella tai muualla. Jos nämä ehdot täyttyvät, lisenssiä tai tuotoksen toimittamista ei voi kiistää. Lisenssi voidaan peruuttaa vain, jos lisenssinsaaja ei täytä sopimusvelvoitteitaan.

- 4.2.5 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivan jäsenen, joka on hyödyntänyt olemassa olevaa henkistä omaisuutta, olemassa oleva luottamuksellinen tieto mukaan luettuna, tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa, on parhaansa mukaan pyrittävä varmistamaan, että olemassa olevan henkisen omaisuuden sisältävä komponentti on käytettävissä tasapuolisesti ja syrjimättömin ehdoin tai pyrittävä parhaansa mukaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi myöntämään ei-yksinomaisen lisenssi muille jäsenille fuusioon liittyvää kaupallista käyttöä varten; lisenssin saavien muiden jäsenten on saatava lupa myöntää alilisenssejä maansa kolmansille osapuolille omalla alueellaan vastaavaan käyttöön vähintään yhtä suosiollisin ehdoin kuin millä lisenssin myöntävä jäsen myöntää lisenssejä tällaiseen olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kolmansille osapuolille sen alueella tai muualla. Jos nämä ehdot täyttyvät, lisenssiä ei voi kiistää. Lisenssi voidaan peruuttaa vain, jos lisenssinsaaja ei täytä sopimusvelvoitteitaan.
- 4.2.6 Hallinnointiviraston tai hankintasopimustahon kautta toimivia jäseniä kannustetaan asettamaan muiden jäsenten käyttöön muita kuin 4.2.5 kohdassa määrättyjä kaupallisia tarkoituksia varten kaikki olemassa oleva henkinen omaisuus, joka sisältyy ITER-organisaatiolle tuotettuihin tuotoksiin ja jota tarvittiin
- ITER-laitteiston tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvän teknologian rakentamiseen, käyttöön tai integrointiin,
 - kyseisen tuotoksen ylläpitämiseen tai korjaamiseen tai
 - neuvoston tarpeelliseksi katsomissa tapauksissa julkisen hankinnan edellytyksenä.
- Tällaisen olemassa olevan henkisen omaisuuden omistajien on myönnettävä lisenssejä jäsenille tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin.
- 4.3 Lisenssien myöntäminen muiden kuin jäsenten kolmansille osapuolille:

Muiden kuin jäsenten kolmansille osapuolille myönnettäviin luotua henkistä omaisuutta koskeviin lisensseihin sovelletaan kolmansille osapuolille lisensointia koskevia sääntöjä, joista päättää neuvosto. Sääntöjä koskevan neuvoston päätöksen on oltava yksimielinen.

5 artikla

ITER-organisaation luoma tai hankkima henkinen omaisuus

- 5.1 Luotu henkinen omaisuus:
- 5.1.1 ITER-organisaatio omistaa tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa luomansa henkisen omaisuuden. ITER-organisaatio luo tarvittavat menettelyt henkisen omaisuuden kirjaamista, raportointia ja suojaamista varten.
- 5.1.2 ITER-organisaatio myöntää tasapuolisesti ja syrjimättömästi tällaiseen henkiseen omaisuuteen kohdistuvia lisenssejä jäsenille rojaltimaksuista vapautetusti ei-yksinomaisesti ja peruuttamattomasti ja niin, että jäsenillä on oikeus myöntää alueellaan alilisenssejä fuusiotutkimus- ja -kehitystarkoituksiin.
- 5.1.3 ITER-organisaation sopimuksen mukaisessa toiminnassa kehittämä tai hankkima luotu henkinen omaisuus on lisensoitava jäsenille tasapuolisesti, syrjimättömästi ja ei-yksinomaisesti kaupalliseen käyttöön niin, että jäsenet saavat myöntää alilisenssejä maansa kolmansille osapuolille omalla alueellaan vastaavaan käyttöön vähintään yhtä suosiollisin ehdoin kuin millä ITER-organisaatio myöntää lisenssejä tällaiseen luotuun henkiseen omaisuuteen kolmansille osapuolille. Jos nämä ehdot täyttyvät, lisenssiä ei voi kiistää. Lisenssi voidaan peruuttaa vain, jos lisenssinsaaja ei täytä sopimusvelvoitteitaan.
- 5.2 Olemassa oleva henkinen omaisuus:
- 5.2.1 Kun ITER-organisaatiolla on tarvittavat oikeudet ja se käyttää olemassa olevaa henkistä omaisuutta, jota tarvitaan
- ITER-laitteiston tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvän teknologian rakentamiseen, käyttöön tai integrointiin,
 - parannusten tekemiseen tai johdannaisteosten luomiseen,
 - ITER-laitteiston ylläpitämiseen tai korjaamiseen tai
 - neuvoston tarpeelliseksi katsomissa tapauksissa julkisen hankinnan edellytyksenä,

ITER-organisaation on toteutettava tarvittavat järjestelyt voidakseen myöntää tasapuolisesti, syrjimättömästi, rojaltimaksuista vapautetusti, ei-yksinomaisesti ja peruuttamattomasti jäsenille kyseiseen olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kohdistuvia alilisenssejä niin, että jäsenillä on oikeus myöntää alueellaan alilisenssejä fuusiotutkimus- ja -kehitystarkoituksiin. ITER-organisaation on pyrittävä parhaansa mukaan hankkimaan tähän tarvittavat oikeudet.

- 5.2.2 ITER-organisaation on parhaansa mukaan pyrittävä myöntämään sopimuksen mukaisessa toiminnassa käyttämänsä olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kohdistuvia lisenssejä jäsenille tasapuolisesti, syrjimättömästi ja ei-yksinomaisesti kaupalliseen fuusioalan käyttöön niin, että jäsenet saavat myöntää alilisenssejä maansa kolmansille osapuolille omalla alueellaan vastaavaan käyttöön vähintään yhtä suosiollisin ehdoin kuin millä ITER-organisaatio myöntää lisenssejä tällaiseen olemassa olevaan henkiseen omaisuuteen kolmansille osapuolille. Jos nämä ehdot täytyvät, lisenssiä ei voi kiistää. Lisenssi voidaan peruuttaa vain, jos lisenssinsaaja ei täytä sopimusvelvoitteitaan.
- 5.2.3 ITER-organisaation on parhaansa mukaan pyrittävä asettamaan jäsenten käyttöön muita kuin 5.2.2 kohdassa määrättyjä tarkoituksia varten kaikki olemassa oleva henkinen omaisuus, mukaan luettuna olemassa oleva luottamuksellinen tieto. ITER-organisaation on myönnettävä tällaista olemassa olevaa henkistä omaisuutta koskevat lisenssit jäsenille tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin.
- 5.3 Lisenssien myöntäminen muiden kuin jäsenten kolmansille osapuolille:

ITER-organisaation muiden kuin jäsenten kolmansille osapuolille myöntämiin lisensseihin sovelletaan kolmansille osapuolille lisensointia koskevia sääntöjä, joista päättää neuvosto. Sääntöjä koskevan neuvoston päätöksen on oltava yksimielinen.

6 artikla

ITER-organisaation henkilöstön ja muiden tutkijoiden luoma henkinen omaisuus

- 6.1 ITER-organisaation palveluksessa suoraan tai komennuksella olevien työntekijöiden luoman henkisen omaisuuden omistaa ITER-organisaatio ja siitä määrätään työsuojelussa ja -ehdoissa tämän liitteen määräysten mukaisesti.
- 6.2 Sellaisten vierailevien tutkijoiden luoman henkisen omaisuuden, jotka osallistuvat ITER-organisaation toimiin suorittaakseen ITER-organisaation kanssa tehdyn järjestelyn mukaisesti erityistehtäviä ja jotka osallistuvat suoraan ITER-organisaation yleisiin hyödyntämishjelmiin, omistaa ITER-organisaatio, ellei neuvostossa muuta sovita.
- 6.3 Sellaisten vierailevien tutkijoiden luomaan henkiseen omaisuuteen, jotka eivät osallistu ITER-organisaation yleisiin hyödyntämishjelmiin, sovelletaan ITER-organisaation kanssa tehtävää järjestelyä neuvoston määrittelemien edellytyksin.

7 artikla

Henkisen omaisuuden suojaaminen

- 7.1 Jäsenen saadessa tai pyrkiessä hankkimaan suojan kehittämälleen tai hankkimalleen luodulle henkiselle omaisuudelle, jäsenen on viipymättä ilmoitettava muille jäsenille ja ITER-organisaatiolle yksityiskohtaiset tiedot kyseisestä suojasta. Jäsenen päättäessä olla käyttämättä oikeuttaan hakea suojaa luodulle henkiselle omaisuudelle missä tahansa maassa tai millä tahansa alueella jäsenen on viipymättä ilmoitettava päätöksestään ITER-organisaatiolle, joka voi sen jälkeen pyrkiä hankkimaan kyseisen suojan suoraan tai jäsenten välityksellä.
- 7.2 Neuvoston on niin pian kuin se on käytännössä mahdollista vahvistettava ITER-organisaation kehittämää tai hankkimaan luotua henkistä omaisuutta varten tarvittavat raportointi-, suojaamis- ja kirjaamisenettelyt esimerkiksi luomalla tietokanta, johon jäsenillä on pääsy.
- 7.3 Jos kyseessä on yhdessä luotu henkinen omaisuus, kyseisillä jäsenillä ja/tai ITER-organisaatiolla on oikeus hakea henkisen omaisuuden yhteisomistajuutta missä tahansa valitsemassaan valtiossa.
- 7.4 Henkiseen omaisuuteen syntyy yhteisomistajuus silloin, kun sen on luonut kaksi tai useampi jäsen tai yksi tai useampi jäsen yhdessä ITER-organisaation kanssa ja kun kyseistä henkistä omaisuutta ei voida jakaa osiin niin, että siihen kohdistuvien oikeuksien suojaa voitaisiin hakea, tällainen suoja voitaisiin saada ja/tai suoja voitaisiin säilyttää. Tällaisessa tapauksessa osapuolet sopivat keskenään yhteisomistajuusjärjestelyllä kyseisen henkisen omaisuuden omistajuuden jakautumisesta ja ehdoista.

*8 artikla***Käytöstäpoisto**

- 8.1 Kun ITER-laitteisto on luovutettu isäntävaltion haltuun, isäntäosapuolen on toimitettava jäsenille kaikki julkaistut ja julkaisemattomat tiedot, jotka ovat syntyneet tai joita on käytetty ITER-laitteiston käytöstäpoistovaiheessa.
- 8.2 Tätä liitettä ei sovelleta isäntävaltion käytöstäpoistovaiheessa luomaan henkiseen omaisuuteen.

*9 artikla***Sopimuksen päätyminen ja sopimuksesta irtautuminen**

- 9.1 Neuvoston on tarpeen mukaan ratkaistava sellaiset tämän sopimuksen päättymiseen tai sopimuspuolen irtautumiseen liittyvät henkistä omaisuutta koskevat kysymykset, joista ei ole kaikilta osin määrätty tässä sopimuksessa.
- 9.2 Tämän liitteen määräysten nojalla jäsenille ja ITER-organisaatiolle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet, varsinkin kaikki myönnettyt lisenssit, pysyvät voimassa sopimuksen päättymisen jälkeen tai jonkin sopimuspuolen irtauduttua sopimuksesta.

*10 artikla***Rojaltimaksut**

ITER-organisaation henkisen omaisuuden lisensoinnista saamat tulot ovat ITER-organisaation varoja.

*11 artikla***Riitojen ratkaiseminen**

Tähän liitteeseen tai sen tulkintaan liittyvät riidat ratkaistaan tämän sopimuksen 25 artiklan mukaisesti.

*12 artikla***Keksijänpalkinnot**

Neuvosto määrittelee ehdot ja edellytykset henkilöstön palkitsemiksi henkisen omaisuuden luomisesta.

*13 artikla***Vastuu**

ITER-organisaation ja jäsenten on soveltuvin osin sisällytettävä lisenssisopimuksiin tarvittavat määräykset lisenssien käyttöön liittyvistä vastuista, oikeuksista ja velvollisuuksista.

II LIITE

Sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskeva liite

1 artikla

Sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskeva sopimus

1. Isäntäosapuolen on annettava tai järjestettävä ITER-organisaation käyttöön maa, laitteistot, rakennukset, tavarat ja palvelut tämän liitteen mukaisesti. Isäntäosapuoli voi nimetä tahon, joka toimii sen puolesta tätä tarkoitusta varten.
2. Tuen yksityiskohdista sekä ITER-organisaation ja isäntäosapuolen tai sen nimeämän tahon (jäljempänä 'isäntäosapuoli') välisistä yhteistyömenettelyistä määrätään niiden välillä tehtävässä sopimuksessa (jäljempänä 'sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskeva sopimus').

2 artikla

Sopimuksen kesto

Isäntäosapuolen ITER-organisaatiolle sijaintipaikassa tarjoama tuki kestää ITER-organisaation perustamisesta tämän sopimuksen päättymiseen.

3 artikla

Yhteyskomitea

ITER-organisaatio ja isäntäosapuoli perustavat yhteyskomitean varmistaakseen sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskevan sopimuksen ehtojen mukaisesti tuen, jota tämä liite koskee.

4 artikla

Maa, rakennukset, laitteistot ja pääsy

Isäntäosapuolen on omalla kustannuksellaan annettava käyttöön ITERin sijoituspaikka ehdoin, jotka vahvistetaan Euroopan atomienergiayhteisön, Japanin hallituksen, Venäjän federaation hallituksen ja Amerikan yhdysvaltain hallituksen välillä tehdyn kansainvälisen lämpöydinreaktorin teknistä suunnittelutoimintaa (jäljempänä 'ITER EDA') koskevan sopimuksen nojalla perustetun neuvoston vuonna 2000 vahvistamassa asiakirjassa "Site Requirements and Site Design Assumptions" (jäljempänä 'ehdot'), sekä muut erityiset laitteistot ja palvelut seuraavasti:

- a) *Maa*, joka annetaan ITER-organisaation käyttöön ilmaiseksi ja joka mahdollistaa kaikkien ITER EDA -loppuraportissa mainittujen ITERin rakennusten ja apupalvelujen rakentamisen, käytön ja mahdollisen laajentamisen;
- b) *Keskeiset palvelut* sijaintipaikan rajalle: vesi, sähkö, viemärointi ja hälytysjärjestelmät;
- c) *Auto- ja kävelytiet ja sillat*, mukaan lukien tarvittavat muutokset Port Autonome de Marseillen ja ITERin sijaintipaikan väliseen tiehen, jotta sijaintipaikan rajalle voidaan kuljettaa ITER-hankkeen edellyttämät kooltaan ja painoltaan suurimmat laitteet ja jotta henkilöstöllä ja vierailijoilla on sinne pääsy;
- d) *Liikennepalvelut*, jotta osapuolten toimittamat osat voidaan kuljettaa Port Autonome de Marseillesta tai lentoliikennettä käytettäessä Marignanenin lentoasemalta ITERin sijaintipaikkaan;
- e) *Tilapäiset majoitustilat*, jota ITER-organisaatio edellyttää ITERin sijaintipaikassa tai sen lähellä, kunnes ITER-organisaation lopulliset rakennukset ja laitteistot ovat käyttövalmiita;
- f) *Sähkönjakelu*: sähkönjakelun asentaminen ja ylläpito sijaintipaikan rajalle siten, että lyhytaikainen kuormitus on enimmillään 500 MW ja kantaverkosta saadaan 120 MW:n katkeamaton sähkönjakelu myös liitännän huollon aikana;
- g) *Vesijäähdytys*, jolla voidaan johtaa keskimäärin 450 MW lämpöenergiaa ympäristöön; ja
- h) *Suurikapasiteettinen liittyminen tieto- ja televerkkoihin*.

*5 artikla***Palvelut**

Tämän liitteen 4 artiklassa mainittujen palvelujen lisäksi isäntäosapuolen on omalla kustannuksellaan tai todistettuja kustannuksia vastaavasti laskuttaen tarjottava sijaintipaikassa tarjottavaa tukea koskevan liitteen mukaisesti tekniset, hallinnolliset ja yleiset palvelut, joita ITER-organisaatio edellyttää. Näihin palveluihin sisältyvät muun muassa seuraavat:

- a) tukihenkilöstö isäntäosapuolen ITER-organisaatiolle tämän sopimuksen 8 artiklan mukaisesti siirtämän henkilöstön lisäksi;
- b) terveystalvelujen edellyttämät järjestelyt;
- c) pelastuspalvelut;
- d) turvahälytysjärjestelmä ja sen edellyttämät järjestelyt;
- e) kahvila;
- f) tuki lupien hankkimisessa;
- g) turvallisuuden hallinnon tuki;
- h) kielikurssituki;
- i) palvelut ITERin toiminnasta syntyvän radioaktiivisen jätteen huoltoa ja loppusijoitusta varten;
- j) muuttoon ja asettautumiseen liittyvä tuki;
- k) linja-autoyhteys työpaikalle;
- l) virkistytymis- ja sosiaalipalvelut;
- m) yleishyödylliset palvelut;
- n) kirjasto- ja multimediapalvelut;
- o) ympäristöseuranta, kuten säteilyseuranta; ja
- p) jätehuolto, siivous ja puutarhatyöt sijaintipaikassa.

*6 artikla***Koulutus**

Isäntäosapuolen on omalla kustannuksellaan perustettava kansainvälinen koulu henkilöstön lasten kouluopetusta varten ja tarjottava korkea-astetta edeltävää koulutusta kansainvälisen opetussuunnitelman mukaisesti, joka kehitetään kuullen muiden osapuolten kuin isäntäosapuolen opetusviranomaisia; isäntäosapuolen on lisäksi helpotettava muille osapuolille kuin isäntäosapuolelle ominaisten ja näiden tukemien erityisten opetussuunnitelman osien toteutusta. Muiden osapuolten kuin isäntäosapuolen on parhaansa mukaan oltava avuksi koulun kehittämisessä ja sen opetussuunnitelman akkreditoimisessa niiden viranomaisten toimesta.

ITER-hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta tehdyn sopimuksen väliaikaista soveltamista koskeva järjestely

1 artikla

Tämän järjestelyn osapuolet ovat Euroopan atomienergiayhteisön (jäljempänä 'Euratom'), Kiinan kansantasavallan hallituksen, Intian tasavallan hallituksen, Japanin hallituksen, Korean tasavallan hallituksen, Venäjän federaation hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välisen, ITER-hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä 'ITER-sopimus') allekirjoittajia.

2 artikla

ITER-sopimus tulee siinä mainittujen ehtojen mukaisesti voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Kiinan kansantasavalta, Euratom, Intian tasavalta, Japani, Korean tasavalta, Venäjän federaatio ja Amerikan yhdysvallat ovat tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjansa.

3 artikla

Tämän järjestelyn osapuolet haluavat harjoittaa ITER-sopimuksen mukaista yhteistyötä mahdollisimman laajasti jo ennen kuin ne ovat saattaneet päätökseen ITER-sopimuksen ratifioinnin tai hyväksynnän edellyttämät kansalliset toimet.

4 artikla

Näin ollen tämän järjestelyn osapuolet sitoutuvat noudattamaan ITER-sopimuksen ehtoja jo ennen sen voimaantuloa mahdollisimman laajasti kansallisten lakiansa ja määräystensä mukaisesti.

5 artikla

Osapuoli voi irtautua tästä järjestelystä ilmoittamalla asiasta muille osapuolille kirjallisesti 120 päivää etukäteen.

6 artikla

Tämä järjestely tulee voimaan sen allekirjoittamisen jälkeen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän järjestelyn.

Tehty Pariisissa 21 päivänä marraskuuta 2006 yhtenä englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

Euroopan atomienergiayhteisön puolesta

Kiinan kansantasavallan hallituksen puolesta

Intian tasavallan hallituksen puolesta

Japanin hallituksen puolesta

Korean tasavallan hallituksen puolesta

Venäjän federaation hallituksen puolesta

Amerikan yhdysvaltojen hallituksen puolesta
